

*Коваленко Ю. С., здобувач вищої освіти
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, м. Київ*

СИНЕРГІЯ ФОРМ ІНФОРМАЦІЙНО-ДОКУМЕНТНИХ СИСТЕМ У СОЦІОКОМУНІКАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Стрімкий розвиток теоретичних засад соціальних комунікацій у різних формах та площинах функціонування зумовив підвищення зацікавленості до цієї теми, внаслідок чого комунікаційні властивості сучасного суспільства стали розглядатися такими науковцями: В. В. Добровольська, Г. Липак, В. Ільганаєва, Б. А. Балюта та іншими саме через призму практичної реалізації соціокомунікативних властивостей у галузі культури.

Б. А. Балюта розглядає простір культури як сховище і джерело саме людського життя, бо він має свою внутрішню структуру і «надає будь-якому культурному або природному факту когнітивні, ціннісні і регулятивні смисли» [1]. Отже, ми можемо точно стверджувати, що простір культури вміщує у себе взаємодію фізичного і духовного.

На нашу думку, найбільш обґрунтованим є визначення В. В. Добровольської: «Соціокомунікаційний простір культури – це складна динамічна система, яка здійснює не лише кумуляцію і поширення, але й продукування культурного продукту. Вона складається з трьох основних складових – інфраструктурної, змістової та суб'єктної. Системність виявляється, зокрема, у ключовому факторі – синергії, тобто набутті нових характеристик, властивостей і функцій, порівняно з простою сукупністю об'єктів» [2, с. 58]. Так ми можемо зрозуміти, що інфраструктурна складова містить у собі ті інституції, що реалізують комунікаційні процеси (музеї, бібліотеки, архіви тощо); змістова містить інформацію і знання, які є базовими для функціонування соціокомунікаційного простору культури, розглядає актуальні питання цього напрямку; суб'єктна формує синергетичний ефект простору як системи, тобто полягає у створенні, редагуванні, оцінці змісту діяльності суб'єктів.

В. О. Ільганаєва зазначає, що «спостерігається завершення певного циклу опанування глобальності та єдності інформаційної взаємодії в суспільстві, який був підготовлений еволюційним розвитком соціокомунікативних структур, що забезпечують у будь-якій формі фіксацію, збирання, обробку, збереження, розповсюдження, використання, споживання інформації як продукту духовної практики людства» [3].

В. В. Різун підкреслює: «...під соціальними комунікаціями необхідно розуміти таку систему суспільної взаємодії, яка включає в себе визначені шляхи, способи, засоби, принципи встановлення і підтримання контактів на основі професійно-технологічної діяльності, що спрямована на розробку, впровадження, організацію, удосконалення, модернізацію відносин у суспільстві...» [4].

Основновоположною умовою функціонування будь-якої системи, зокрема і соціокомунікативного простору, на нашу думку, є системність, яка, у свою чергу, полягає у своєму ключовому чиннику – синергії – взаємодії усіх елементів.

Слід зазначити, що соціокомунікаційний простір культури складається з різнопланових структур, сформованих за різними ознаками. Це зумовлює необхідність різностороннього аналізу, спрямованого на розкриття взаємозв'язків і відносин між окремими його частинами [5].

Окремо необхідно зазначити, що документ як інформація, зафіксована на матеріальному носії, стає чи не основним елементом соціокомунікативного простору, зокрема в Україні, адже «...сучасне документознавство має постійно реагувати на інноваційні процеси в культурі, враховувати появу нових структур, видів і форм, можливості документної фіксації численних проявів індивідуальної творчості» [2, с. 30]. Так само розуміємо, що умова функціонування будь-якого підприємства чи установи – його документаційне забезпечення, що є особливо важливим, якщо ця установа – інституція, що реалізує культурні процеси. Музеї, архіви, бібліотеки стають не лише плацдармом для зберігання і популяризації культурних пам'яток, а й частиною глобальної і розгалуженої соціокомунікативної системи.

На підтвердження вищевикладеної думки Г. Липак у своїх працях наголошує на провідній ролі місцевих бібліотек, архівів та музеїв як носіїв соціальної пам'яті громади у формуванні

сприятливого, інформаційно насиченого соціокомунікаційного середовища регіонів, висвітлюючи інституції як частину великої системи, наголошуючи на їх взаємодії у її межах [6].

Варто підкреслити, що в умовах інформаційного суспільства наразі все більшого поширення набуває електронний документообіг, оцифрування або загалом диджиталізація, що стимулює розвиток нових форм документів, а відповідно – і документно-інформаційних структур.

Отже, розуміємо, що форми документно-інформаційних структур – середовище, що забезпечує можливість збору, зберігання, передавання, автоматизованої обробки та поширення інформації у суспільстві, а їх синергія зумовлює злагоджену та точну роботу усіх елементів соціокомунікативного простору культури як системи.

Список використаних джерел

1. Балюта П. А. Пространство культуры и культурное пространство: определение, специфика и взаимодействие. *Омский научный вестник*. 2014. № 3. С. 68–70.
2. Добровольська В. В. Інформаційно-документаційне забезпечення розвитку соціокомунікаційного простору культури в Україні: монографія. Київ: НАКККіМ, 2020. 352 с. ISBN 978-966-452-305-6.
3. Ільганаєва В. О. Інституалізація соціально-комунікаційної сфери суспільства. *Освіта регіону. Політологія. Психологія. Комунікації*. 2008. № 1. С. 148. URL: <https://social-science.uu.edu.ua/article/33> (дата звернення: 11.06.2022).
4. Різун В. В. Начерки до методології досліджень соціальних комунікацій. *Психолінгвістика*. 2012. Вип. 10. С. 305–314. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psling_2012_10_44
5. Добровольська В. В. Теоретико-методологічні засади дослідження соціокомунікаційного простору культури. *Бібліотечний вісник*. Київ. 2019. № 6(254). С. 10–17.
6. Липак Г. Роль бібліотек, архівів, музеїв у формуванні соціокомунікаційного простору територіальних громад. *Бібліотечний вісник*. Київ. 2018. № 5(247). С. 8–14.

*Паздерська Р. С., аспірантка
Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів*

ФОРМАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ УЧАСНИКА ТЕМАТИЧНОЇ ВІРТУАЛЬНОЇ СПІЛЬНОТИ

Формування суспільством об'єднань з метою вирішення визначених завдань відповідно до напряму стало невід'ємною частиною організації будь-якої сфери людської діяльності. Саме так люди, об'єднані спільними інтересами, цілями чи навіть потребами можуть ефективно підійти до пошуку можливих альтернатив. На початку перевага надавалася офлайн-форматам ведення суспільних комунікацій у межах сформованих груп. Проте згодом через певні фактори впливу (наприклад, криза, захворювання, політичні обставини) було встановлено, що онлайн-формат відкриває більше можливостей – формування віртуальних спільнот (ВС). Місце, де можна знайти інших людей зі схожими інтересами та поговорити з ними, називають віртуальною спільнотою. Також це платформа для користувачів для обміну знаннями для різних цілей [3]. Спільноти, для яких немає географічних кордонів, мають можливість залучати більшу кількість учасників, нові знання, ідеї, погляди учасників та ін. Проте стан деяких віртуальних спільнот потребує реорганізації через невідповідність контенту, користувачів та форми напряму спільноти. Виникає необхідність створення тематичних віртуальних спільнот із дотриманням усіх норм.

Тематична віртуальна спільнота – це віртуальна спільнота, метою якої є публікація інформації щодо визначеного напряму з відповідними учасниками, контентом та політикою. Серед